

Objektivna odgovornost internetnega portala za objavljene komentarje tretjih oseb - kršitev

Prvi pritožnik je samoregulatorni organ za posrednike internetnih vsebin, drugi pritožnik pa je lastnik internetnega novičarskega portala. Oba pritožnika omogočata, da uporabniki komentirajo objavljene vsebine. Komentiranje je omogočeno tistim uporabnikom, ki se registrirajo. Nad komentarji ne bdi noben urednik. Na portalu je objavljeno, da komentarji ne predstavljajo mnenj pritožnikov, hkrati pa portal omogoča s komentarjem prizadeti osebi, da zahteva, da se komentar odstrani (notice and take-down system). Februarja 2010 je prvi pritožnik objavil mnenje o dveh nepremičninskih spletnih portalih, polni tekst pa je bil objavljen na portalu drugega pritožnika. Že prva objava mnenja je vzpodbudila komentarje, ki so kritizirali nepremičninske spletne strani na slabšalen način. Zato je podjetje, ki je upravljalo z nepremičninskima portaloma v civilnem postopku od obeh pritožnikov zahtevala odškodnino zaradi razžalitve. Pritožnika sta nemudoma odstranila žaljive komentarje s svojih spletnih strani. Kljub temu so domača sodišča odločila, da sta pritožnika objektivno odgovorna za vsebino svojih publikacij in jima naložilo plačilo stroškov.

Sodišče je moralo ugotoviti, ali so domača sodišča pri odločitvi pravilno ugotovila sorazmerje med pravico pritožnikov do svobodnega izražanja in pravico oškodovanih podjetij po 8. členu (pravico do ugleda). Ob tem je Sodišče upoštevalo kriterije vodilnega primera Delfi AGS proti Estoniji, 64569/09 z dne 16. 6. 2015.

a) kontekst objavljenih komentarjev: komentarji so se nanašali na domnevno neetično in zavajajočo poslovno prakso dveh nepremičninskih spletnih portalov, glede česar so zoper podjetij, ki sta upravljali s portaloma, že tekli postopki pred organom za zaščito pravic potrošnikov; komentarji bi se tako lahko šteli kot zadeva javnega interesa; objavljeni članek ni odstopal od dejanske podlage niti ni spodbujal žaljivih komentarjev; domača sodišča niso posvetila nobene pozornosti dejstvu, ali in če da, koliko sta oškodovanca oz. njuna ravnanja sama prispevala k nastanku komentarjev;

b) vsebina komentarjev: domača sodišča so komentarje ocenila kot nerazumno žaljive in ponižujoče; Sodišče ob tem ugotavlja, da sama uporaba vulgarnih fraz ni bila odločilna in bi bilo pri tem treba upoštevati specifično raven in način komunikacije na določenih spletnih portalih; uporabljene besede in fraze, čeprav na nizki stilistični stopnji, so na nekaterih portalih običajne, zato je njihov učinek sam po sebi zmanjšan;

c) odgovornost avtorjev komentarjev: domača sodišča so ugotovila, da sta pritožnika odgovorna za razširjanje žaljivih izjav, ne da bi se pri tem posvetila razmejitvi odgovornosti avtorjev komentarjev in pritožnikov; pa tudi, če bi bila sprejemljiva analiza domačih sodišč, je slednjo težko umestiti znotraj načelnega izhodišča prakse Sodišča, da morajo biti podani „posebno utemeljeni razlogi“, da se ugotovi novinarjeva odgovornost zaradi omogočanja širjenja izjav tretjih oseb;

d) ukrepi pritožnikov in ravnanje oškodovanih podjetij: pritožnika sta nemudoma po tem, ko sta izvedela, da sta oškodovanca sprožila civilni postopek, sporne komentarje odstranila s portala; prav tako sta pritožnika sistemsko poskrbela, da se sporni komentarji odstranijo s portala in da je jasno razvidno, da komentarji niso stališče portala samega; kljub tem ukrepom so domača sodišča ugotovila odgovornost pritožnikov, ker sta dovoljevala „nefiltrirano“ objavo komentarjev; taka zahteva po oceni Sodišča meji na pretirano in nepraktično zahtevo po vnaprejšnjem pregledu, kar bi spodkopalo svobodo do nepristranskih informacij po internetu; ob tem Sodišče opozarja še, da oškodovani podjetji pred pričetkom sodnega postopka nista zahtevali odstranitve komentarjev, pač pa sta se neposredno poslužili sodnega postopka;

e) posledice za oškodovani stranki in za pritožnika: v konkretni zadevi je bil ogrožen ugled poslovnega subjekta, pravne osebe in ne fizične osebe, ki je deležna bistveno večjega nivoja varstva; pri tem objavljeni komentarji kakšne večje škode niso mogli povzročiti, saj so v času objave člankov zoper oškodovanca že tekli postopki zaradi varstva pravic potrošnikov; prav tako oškodovani podjetji nista dokazali, da bi prav sporni komentarji povzročili pravno priznano škodo; glede učinka sodbe na položaj pritožnikov pa Sodišče ocenjuje, da kljub temu, da pritožnikoma ni bilo naloženo plačilo odškodnine na nepremoženjsko škodo, to dejstvo ne izključuje morebitne kasnejše obsodbe glede na ugotovljeno odgovornost; odločilni element je ugotovitev obstoja objektivne odgovornosti za komentarje tretjih oseb, kar pa bi lahko imelo predvidljive negativne učinke za internetni portal, npr. zahteva, da se v celoti onemogoči komentiranje objavljenih vsebin; to pa bi lahko imelo omejujoč učinek na svobodo izražanja na internetu, kar bi bilo zlasti pogubno za

nekomercialne spletne strani, kakršna je ta, katere operater je prvi pritožnik.

Za odločitev Sodišča je pomembno tudi, da komentarji niso vsebovali sovražnega govora in niso pozivali k neposrednemu fizičnemu nasilju.

Zato Sodišče ocenjuje, da ob obstoju ustreznih učinkovitih in hitrih možnosti za odstranitev spornih komentarjev s spletnih strani, drugi ukrepi za ohranitev dobrega imena/ugleda oškodovanih podjetij, oz. sodna intervencija niso bili potrebni. Sodišče je soglasno ugotovilo obstoj kršitve po 10. členu Konvencije. Odškodnina po 41. členu ni bila zahtevana.

Sodišče napotuje še na Factsheets:

- **Right to the protection of one's image**
- **Hate speech.**